www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **زبان فارسی تخصّصی**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
سال سوم متوسطه			تاریخ امتحان: **۱۰ / ۶ / ۱۳۸۷**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دوره‌ی تابستانی** (شهریور ماه) سال **۱۳۸۷**			**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی**

ردیف	سؤالات	نمره
	الف - زبان شناسی (۴ نمره)	
۱	از میان واژگان زیر، آن هایی را که با شیوه‌ی ترکیب ساخته شده اند، جدا کنید. اسفندیار نهاجا گلاب کتابخانه	۰/۵
۲	زبان شناسان، واژگان زبان را در دو سطح مطالعه می کنند، آن ها را نام ببرید.	۰/۵
۳	برای هر یک از الگوهای هجایی زیر مثالی ذکر کنید. الف) صامت + مصوت + صامت ب) صامت + مصوت	۰/۵
۴	دو صورت تصریفی برای واژه‌ی «مرد» بنویسید.	۰/۵
۵	در هر یک از موارد زیر، کدام یک از قواعد ترکیب رعایت نشده است؟ الف) وقتی به کتابخانه رسید مشخصات کتاب را به آنجا محترم کتابدار تحویل داد. ب) آیا برنامه ریزی مطالعاتی شما موفق بوده است؟ من گرسنه هستم.	۰/۵
۶	در عبارت «ماه روشن بود» چگونه به معنای «ماه» پی می برید؟	۰/۵
۷	واژه ی مشخص شده در عبارت «کف اندر دهانشان شده خون و خاک / همه گبر و برگستوان چاک چاک» در گذر زمان دچار چه تغییر وضعیتی شده است؟	۰/۵
۸	در هر یک از موارد زیر، از کدام نقش زبان بهره می بریم؟ الف) وقتی یک غزل می سراییم. ب) وقتی ساده و صمیمی با دوستانمان احوالپرسی می کنیم.	۰/۵
	ب - نگارش (۵ نمره)	
۱	به مدت زمانی که دوربین حرکت می کند تا از حرکت باز می ایستد یک ..... یا ..... می گویند.	۰/۵
۲	اگر هنرمند با الهام گرفتن از اثری کهن، دست به آفرینشی دوباره بزند به گونه ای که اثر جدید دقیقاً همان اثر اولیه نباشد بلکه تنها رگه هایی از اثر اولیه در آن دیده شود کدام یک از موارد زیر انجام پذیرفته است؟ الف) بازنویسی ب) بازآفرینی	۰/۲۵
۳	عنوان ماهنامه ای که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، فهرست کامل مقالات و کتاب های تازه را در آن منتشر می کند، چیست؟	۰/۲۵
۴	برای هنری کردن نثر زیر، نویسنده از چه عاملی بهره گرفته است؟ «پاشا نشست به انتظار طلوع؛ به انتظار لحظه ای که دستی ناپیدا از پس کوه های دور آن سینی سنگین طلا را به آسمان صحرا بفرستد.»	۰/۲۵
۵	متن زیر به کمک آرایه های ادبی تبدیل به نوشته ای زیبا شده است، دو آرایه‌ی ادبی در متن زیر بیابید. «آواز خاکستری جیرجیرک ها مثل نخی بی انتها بود و سکوت ملموس شب، صدای فروتن حشرات شب را فرو می بلعید.»	۰/۵
۶	بیت زیر را بازگردانی کنید. دوست آن باشد که گیرد دست دوست در پریشان حالی و درماندگی	۰/۵
	«ادامه ی سؤالات در صفحه‌ی دوم»	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **زبان فارسی تخصّصی**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
سال سوم متوسطه			تاریخ امتحان: **۱۰ / ۶ / ۱۳۸۷**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دوره‌ی تابستانی** (شهریور ماه) سال **۱۳۸۷**			**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی**

ردیف	سؤالات	نمره
۷	دو شیوه از شیوه های طنز پردازی را نام ببرید.	۰/۵
۸	جمله‌ی « آل بویه بغداد را گشودند ، خلیفه را برکنار و پسرش را به جای او گماردند. » را ویرایش کنید.	۰/۵
۹	جمله‌ی مرکب زیر را با تأویل جمله‌ی وابسته به یک جمله‌ی ساده تبدیل کنید. « گاهی شاعران مجاز بوده اند که با استفاده از اختیارات شاعری ، تغییراتی جزئی در وزن شعر ایجاد کنند.»	۰/۵
۱۰	حرکتی است در نمایش نامه که در روی صحنه برای ایجاد تنوع است و دستور اجرای آن به کارگردان مربوط می شود.	۰/۲۵
۱۱	به مجموعه ای که شامل همه‌ی رشته های دانش انسانی یا رشته ی معین باشد چه می گویند؟ این نوشته ها جزء کدام یک از منابع تحقیق هستند ؟	۰/۵
۱۲	یک بند ادبی در باره‌ی « دریا » بنویسید.	۰/۵
	پ- املا و بیاموزیم(۳ نمره)	
۱	جای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید. « عید ..... از اعیاد بزرگ است. » (قدیر – غدیر)	۰/۲۵
۲	در هر یک از واژگان زیر « ان » چه مفهومی دارد ؟ الف) پاییزان ب) گیلان	۰/۵
۳	تکیه ی واژگان مشخص شده، روی کدام هجاست؟ نمونه هایی از شعر مردمی را در بررسی ادبی دهه‌ی اخیر می بینیم.	۰/۵
۴	در عبارت« معلّم مهربان از آرزو خواست که برای مسابقه‌ی انشا آماده باشد ، تا وقتی که در حضور جمع از او دعوت شد بتواند نوشته های زیبایش را دکلمه کند. » الف) یک مورد فرآیند واجی « کاهش » و یک مورد فرآیند واجی « افزایش » مشخص کنید. ب) کدام واژه دو تلفّظی است ؟	۰/۷۵
۵	املای کلمات نادرست را اصلاح کنید. اطلس اقلیمی – توابع و لواحق – سره نویسی و عربی مآبی – مطابعت و پیروی – خلاصه و زبده – خان غدّاره کش – اقتضای بلاغت – شبستان عزل	۱
	ت- دستور (۸ نمره)	
۱	از مصدر « چیدن » فعل پیشوندی بسازید.	۰/۲۵
۲	در عبارت « همین میوه های رسیده » الف) هسته کدام است؟ ب) این گروه اسمی از چند واژه تشکیل شده است؟ پ) یک تکواژ آزاد دستوری و یک تکواژ وابسته‌ی اشتقاقی مشخص کنید. ت) « میوه » از چند واج تشکیل شده است؟	۱/۲۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه‌ی سوم »	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **زبان فارسی تخصّصی**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی** **علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع: **۸ صبح**	مدت امتحان: **۹۰ دقیقه**
سال سوم متوسطه			تاریخ امتحان: **۱۰ / ۶ / ۱۳۸۷**
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دوره‌ی تابستانی** (شهریور ماه) سال **۱۳۸۷**			**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی**

ردیف	سؤالات	نمره
۳	گونه ی مؤدّبانه ی مصدر « بودن » را در باره‌ی مخاطب بنویسید.	۰/۲۵
۴	با رسم نمودار ، اجزای اصلی جمله ی زیر را بنویسید. « ایشان سنایی غزنوی را بنیان گذار عرفان در ادب فارسی می دانند.»	۱/۲۵
۵	جمله‌ی « شکوفه نامه ای زیبا می نویسد» را مجهول کنید.	۰/۵
۶	با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. « آرش ، فرزند زمین ، زه را با نیروی دل کشید و آذرخش تند پدید آمد. کمان آرش خم شد و در دریا خیزابه ها بلند ، و همان یک قبضه سلاح برای نجات ایران کافی بود. » الف) بدل کدام است ؟ ب) نوع وابسته‌ی وابسته را با رسم نمودار بنویسید. پ) یک نمونه حذف مشخص کرده و نوع آن را بنویسید. ت) یک واژه‌ی « مشتق – مرکب » مشخص کنید.	۱/۵
۷	با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید. « پدر دوستانه سخن می گفت ، اکنون دو سال از آن شب خیال انگیز می گذرد. در این دو سال من از ما درخواستم که مرا با عصای سفیدم رها کند. بگذارد که خودم به کمک عصایم محیط اطراف را بشناسم. » الف) نوع و زمان فعل « بشناسم » را بنویسید. ب) نام اجزای تشکیل دهنده ی واژه ی « دوستانه » را بنویسید. پ) یک واژه ی « مرکب » مشخص کنید. ت) فعل « می گذرد » را گذرا کنید.	۱/۵
۸	نوع نقش نما را در عبارت « او را دلارام نام است. » مشخص کنید.	۰/۲۵
۹	معادل امروزی جمله‌ی زیر را بنویسید. ابراهیم ینال برادر کهین سلطان طغرل بود.	۰/۲۵
۱۰	فعل « شد » در عبارت زیر به چه معناست ؟ « شد آن که اهل نظر بر کرانه می رفتند. »	۰/۲۵
۱۱	در عبارت زیر نوع فعل تاریخی مشخص شده را بنویسید. « خواهم شدن به بستان چون غنچه با دلی تنگ »	۰/۲۵
۱۲	جابه جایی اجزای جمله را در نمونه‌ی زیر پیدا کنید و بنویسید این جابه جایی چرا صورت گرفته است ؟ « پادشاهی او راست زیبنده ، خدایی او راست در خورنده »	۰/۵
	« موفق باشید» جمع نمره	۲۰

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : **زبان فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۰ / ۶ / ۱۳۸۷
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشوردر **دوره‌ی تابستانی** (شهریور ماه) سال **۱۳۸۷**	**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی**

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	ضمن عرض خسته نباشید این راهنما تنها به جهت تسهیل امر تصحیح خدمتتان ارائه می گردد.	
	الف- زبان شناسی (۴نمره)	
۱	گلاب (۰/۲۵) – کتابخانه (۰/۲۵)	۰/۵
۲	واژگان شناسی (۰/۲۵) – واژگان نگاری (۰/۲۵)	۰/۵
۳	الف) در ، کاش ، نیز ، آب (یا موارد صحیح دیگر) (۰/۲۵) ب) به ، ما ، رو (یا موارد صحیح دیگر) (۰/۲۵)	/۵
۴	مردان ، (مردها) (۰/۲۵) - مردی (۰/۲۵)	/۵
۵	الف) هم نشینی (۰/۲۵) - کاربردی (۰/۲۵)	/۵
۶	از طریق هم نشینی تکواژها در جمله – یا رابطه‌ی تضمن (۰/۵)	/۵
۷	کاملاً متروک شده است. (۰/۵)	/۵
۸	الف- آفرینش ادبی (۰/۲۵) ب- ایجاد ارتباط (۰/۲۵)	۰/۵
	ب-نگارش(۵ نمره)	
۱	نما (۰/۲۵) پلان (۰/۲۵)	۰/۵
۲	ب) باز آفرینی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳	نمایه (۰/۲۵)	/۲۵
۴	موسیقی کلمات (واج آرایی یا آهنگین کردن نوشته) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۵	حس آمیزی (۰/۲۵) - تشبیه (۰/۲۵) (استعاره‌ی مکنیه) (دو مورد کافی است.)	۰/۵
۶	دوست آن کسی است که در پریشان حالی و درماندگی به دوستش کمک کند. (۰/۵)	۰/۵
۷	بزرگ نمایی و اغراق در توصیف – کش دار کردن موضوع – آغاز کردن طنز از موضوعات عادی و معمولی زندگی برای تبیین مسائل سیاسی و اجتماعی – جابه جا کردن حوادث و وقایع – نقیضه پردازی یا تقلید از آثار ادبی (ذکر دو مورد کافی است ، هر مورد ۰/۲۵ ، جمعاً ۰/۵ نمره)	۰/۵
۸	آل بویه بغداد را گشودند ، خلیفه را برکنار کردند و پسرش را به جای او گماردند. (۰/۵)	۰/۵
۹	شاعران مجاز به استفاده از اختیارات شاعری ، گاهی تغییراتی جزئی در وزن شعر ایجاد می کنند. (۰/۵)	۰/۵
۱۰	حرکت تکنیکی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۱	دایره المعارف (۰/۲۵) - اصلی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	نوشتن یک بند ادبی به صلاحدید مصحح محترم (۰/۵)	۰/۵
	پ- املا و پیاموزیم (۳ نمره)	
۱	الف- غدیر (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲	الف) زمان (۰/۲۵) ب) مکان (۰/۲۵)	۰/۵
۳	مردمی = هجای آخر(می) (۰/۲۵) می بینیم = هجای اول (می) (۰/۲۵)	/۵
	«ادامه در صفحه‌ی دوم»	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : **زبان فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۱۰ / ۶ / ۱۳۸۷
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور شهریور ماه سال **۱۳۸۷**	**اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی**

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۴	الف) کاهش «خواست» یا «انشا» (۰/۲۵) افزایش نوشته های زیبا یا زیبایـش (۰/۲۵) ب) مهربان (۰/۲۵)	۰/۷۵
۵	توابع و لواحق (۰/۲۵) – متابعت و پیروی (۰/۲۵) - خان قدّاره کش(۰/۲۵) - شبستان ازل (۰/۲۵)	۱
	ت- دستور (۸نمره)	
۱	برچیدن –(برچید) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲	الف- میوه(۰/۲۵) ب- ۴ واژه (۰/۲۵) پ- «ی» آزاد دستوری (۰/۲۵) «ه» وابسته اشتقاقی (۰/۲۵) ت - ۴ واج(۰/۲۵)	۱/۲۵
۳	تشریف داشتن (۰/۲۵)	./۲۵
۴	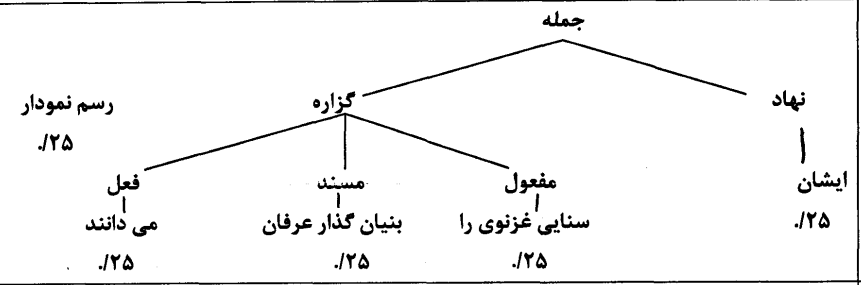	۱/۲۵
۵	نامه ای زیبا نوشته می شود. (۰/۵)	۰/۵
۶	الف) فرزند زمین (۰/۲۵) ب) یک قبضه سلاح (۰/۲۵) ممیز (۰/۲۵) پ) در دریا خیزابه ها بلند (شد) یا حذف فعل آسنادی (۰/۲۵) به قرینه‌ی لفظی (۰/۲۵) ت) خیزابه (۰/۲۵)	۱/۵
۷	الف- مضارع (۰/۲۵) التزامی (۰/۲۵) ب- اسم (۰/۲۵)+ پسوند (۰/۲۵) پ-خیال انگیز (۰/۲۵) ت- می گذراند (۰/۲۵)	۱/۵
۸	«را» فک اضافه یا به جای نقش نمای اضافه (۰/۲۵)	۰/۲۵
۹	ابراهیم ینال کوچکترین برادر سلطان طغرل بود. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۰	گذشت (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۱	آینده (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۲	تأخیر مسند (۰/۲۵) برای رعایت سجع (۰/۲۵)	۰/۵
	جمع نمره	۲۰

www.alm.loxblog.com